
Politici na protesty studentů nereagují

Politici na protesty studentů nereagují

Studenti manifestovali na podporu ministerské reformy, chtějí ale dvakrát víc peněz.

Praha, 2. 4. 2004

Politici na protesty studentů nereagují

/od našeho spolupracovníka/

Polovinu Ovocného trhu před pražským Karolinem zabrala mládež, nad hlavami se houpou žluté balóny. Transparenty hlásají: "VŠ trpí hladem", "Zastavte odchod mozků", "ČR - manufaktura Evropy", mezi tím se proplétají klauni v maskách čertů a pralidí.

Účastníci manifestace na podporu Týdne neklidu poslouchají hlavního řečníka, kterým je předseda Akademického senátu Karlovy univerzity Václav Hampl. Ten si stěžuje, že zatímco Evropská unie dává na své vysoké školy 1,5 procenta HDP, Česká republika pouze 0,8 procenta. "Politici říkají, rádi bychom vám dali, ale nemáme. To je nepoctivý argument," volá Hampl do dvou ampliónů zároveň. Peníze podle něho jsou, protože české daně mírně přesahují průměr EU.

Demonstranti potom přešli Vltavu a poslancům ve sněmovně předali petici. "Požadujeme jednoznačné a výrazné navýšení rozpočtu vysokých škol pro rok 2005. Pokud se tak nestane, zahájíme důraznější a rozsáhlejší protestní akce," napsali zástupci Týdne neklidu a slíbili, že se sejdou opět v červnu a situaci vyhodnotí.

"Demonstrujícím rozumím, ale požadavky jsou nereálné," komentovala požadavek dvojnásobného státního příspěvku ministryně školství Petra Buzková.

Její úřad ve spolupráci s Konferencí rektorů a Radou vysokých škol už připravil návrh reformy, která má poměry na univerzitách zlepšit. Stát by podle ní měl zvýšit dotace o pět miliard, ty by se ale nerozdělovaly jen podle toho, kolik studentů na školu chodí. Místo toho reforma přidá školám, které budou mít kvalitnější výzkum a budou více spolupracovat s cizími univerzitami. Autoři návrhu se odvolávají na analýzy vládní Rady pro vědu a výzkum, podle kterých vědecká produkce vysokých škol zaostává za Evropou a za posledních patnáct let se nedokázala zlepšit. Návrh reformy by měla do prázdnin projednat vláda.

Vysoké školy loni dostaly od státu osmnáct a půl miliardy korun, letošní rozpočet slibuje zvýšení o další dvě a půl miliardy, tedy o 14 procent. Pokud ministři schválí reformu, může být nárůst v příštím roce ještě vyšší. Tím by se mohly dále zvýšit také platy pedagogů, na které si organizátoři Týdne neklidu stěžují nejvíc.

Podle posledních údajů Ústavu pro informace ve vzdělávání dosahoval plat vysokoškolských asistentů v prvních třech čtvrtletích 2003 v průměru 18 830 korun - skutečně byl o dvanáct set korun nižší než u pedagogů na učilištích. Docent měl plat o polovinu větší než asistent a průměrný profesor bral 34 861 korun.

Akci studentů a pedagogů podpořili rektori, pouze Jiří Zlatuška z Masarykovy univerzity považuje protesty za zbytečné. "Celé to je nesmysl," říká také sociolog Petr Matějů. Také on si myslí, že je třeba výdaje na vysoké školy zdvojnásobit, tolik peněz ale není možné čekat od státu. Proto navrhuje školné a větší spolupráci s podniky. Návrhy sociologa ale organizátoři Týdne neklidu odmítají.

Demonstrující zavádějícím způsobem používají čísla ze statistiky OECD. Správně uvádějí, že český stát dotuje univerzity částkou 0,8 procenta HDP. Z vyspělých zemí dávají na vysoké školy dvojnásobek pouze rozpočty Finska a Švédska. Česko je těsně pod průměrem, o něco lépe než třeba Itálie a Velká Británie.

Češi ale zaostávají v soukromých výdajích, které v zemích jako Austrálie, Spojené státy nebo Korea tvoří většinu příjmů rozpočtu univerzit. To je podle OECD důvod, proč je v Česku přístup na vysoké školy stále obtížnější než v evropských a severoamerických zemích.